

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 74/23

V Luxemburgu 4. mája 2023

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-148/22 | Commune d'Ans

Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Collins: verejnoprávny subjekt môže za určitých podmienok zakázať svojim úradníkom nosiť akýkoľvek viditeľný symbol politického, filozofického alebo náboženského presvedčenia na ich pracovisku

Takýto predpis, ak sa uplatňuje všeobecným a nediferencovaným spôsobom, môže byť odôvodnený vôľou obce vytvoriť úplne neutrálne prostredie

Zamestnankyni obce Ans (Belgicko) bolo dvoma individuálnymi rozhodnutiami zakázané nosiť na pracovisku moslimskú šatku. V tomto kontexte obec následne zmenila svoj pracovný poriadok tak, že do budúcnosti svojim pracovníkom uložila povinnosť striktné dodržiavať zásadu neutrality, pričom im zakázala akúkoľvek formu prozelytizmu a používanie nápadných symbolov ideologickej príslušnosti alebo náboženského presvedčenia. Zamestnankyňa sa domnieva, že obec tým porušuje jej slobodu náboženského vyznania.

Tribunal du travail de Liège (Pracovný súd Liège, Belgicko), na ktorý sa zamestnankyňa obrátila, sa domnieva, že zákaz stanovený týmto pracovným poriadkom nepredstavuje priamu diskrimináciu založenú na náboženskom alebo filozofickom presvedčení, ale zjavne nepriamu diskrimináciu založenú na týchto kritériách.

Tento súd si kladie otázku, či uloženie „výlučnej a absolútnej“ neutrality všetkým úradníkom verejnej služby na základe „antidiskriminačnej“ smernice¹ v zamestnaní a povolani, a to aj tým, ktorí nemajú žiadny priamy kontakt s užívateľmi verejnej služby, predstavuje legitímny cieľ a či prostriedky použité na dosiahnutie tohto cieľa, konkrétne zákaz nosenia akýchkoľvek symbolov presvedčenia, sú primerané a nevyhnutné.

Generálny advokát Anthony Collins vo svojich návrhoch konštatuje, že pracovný poriadok obce Ans skutočne patrí do pôsobnosti smernice, keďže sa táto smernica uplatňuje tak na verejný, ako aj na súkromný sektor a keďže zákaz, o aký ide vo veci samej, treba považovať za „podmienk[y] zamestnania a pracovn[é] podmienk[y]“ v zmysle tejto smernice. Tiež uvádza, že pojem „náboženstvo“ nachádzajúci sa v uvedenej smernici sa vzťahuje tak na skutočnosť mať vieru, ako aj na verejný prejav náboženskej viery, akým je skutočnosť, že žena nosí moslimskú šatku.

Podľa jeho názoru všeobecný rámec zavedený smernicou ponecháva členským štátom určitú mieru voľnej úvahy, ktorá je ešte širšia, keď ide o zásady, ktoré sa môžu týkať ich národnej identity. Zavedenie obmedzení slobody zamestnancov verejného sektora prejavovať svoje politické, filozofické alebo náboženské presvedčenie pri výkone ich činností môže mať v niektorých členských štátoch taký význam, že je súčasťou národnej identity, ktorá je vlastná ich základným politickým a ústavným štruktúram.

¹ Smernica Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, 2000, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).

Generálny advokát Collins sa domnieva, že pracovný poriadok verejnoprávneho subjektu, ktorý zakazuje úradníkom nosiť na pracovisku akýkoľvek viditeľný symbol politického, náboženského alebo filozofického presvedčenia s cieľom vytvoriť úplne neutrálne administratívne prostredie, **nepredstavuje priamu diskrimináciu** založenú na náboženstve alebo viere v zmysle tejto smernice, **pokiaľ sa tento zákaz uplatňuje všeobecným a nediferencovaným spôsobom.**

Pokiaľ ide o otázku, či tento zákaz predstavuje **nepriamu diskrimináciu**, generálny advokát Collins sa domnieva, že hoci je pravidlo zdanlivo neutrálne, nemožno vylúčiť, že sa dotýka najmä určitej kategórie osôb, ktoré dodržiavajú náboženské predpisy, ktoré im ukladajú nosenie určitého odevu, a najmä pracovníkov ženského pohlavia, ktorí nosia šatku z dôvodu moslimskej viery, avšak tento aspekt prináleží preskúmať vnútroštátnemu súdu. Dodáva, že **takéto rozdielne zaobchádzanie by však nepredstavovalo nepriamu diskrimináciu, ak by bolo objektívne odôvodnené legitímnym cieľom a prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa by boli primerané a nevyhnutné.**

Vôľa uplatňovať prístup politickej, filozofickej alebo náboženskej neutrality **v rámci verejnoprávneho subjektu** môže v zásade predstavovať **legitímny cieľ**, najmä **na účely rešpektovania filozofických alebo náboženských presvedčení občanov, ako aj rovnoprávneho nediskriminačného zaobchádzania s užívateľmi verejnej služby.**

Navyše existencia objektívneho odôvodnenia zavedenia takého rozdielu odkazuje na rozdielne koncepcie zásady neutrality, ktoré existujú v Belgicku. Generálny advokát konštatuje, že obec si prijatím dotknutého pravidla dobrovoľne zvolila „výlučnú neutralitu“, a to s cieľom vytvoriť „úplne neutrálne administratívne prostredie“. Domnieva sa, že **obci prináleží preukázať, že jej rozhodnutie zodpovedá skutočnej potrebe, a Pracovnému súdu Liège posúdiť dôvodnosť tohto preukázania**, a to z dvoch hľadísk, ktoré nie sú nevyhnutne kumulatívne. Podľa generálneho advokáta Collinsa by mal jednak Pracovný súd Liège **zohľadniť zjavnú neexistenciu zákonnej alebo ústavnej povinnosti v Belgicku, ktorá ukladá povinnosť, aby zamestnanci obce dodržiavali výlučnú koncepciu neutrality.** Jednak treba **overiť, či je rozhodnutie obce odôvodnené skutkovými okolnosťami.** V tejto súvislosti sa povolením nosenia symbolov filozofického alebo náboženského presvedčenia bez výhrad v iných mestách Belgicka legitímne vynára otázka relevantnosti dotknutého zákazu.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

